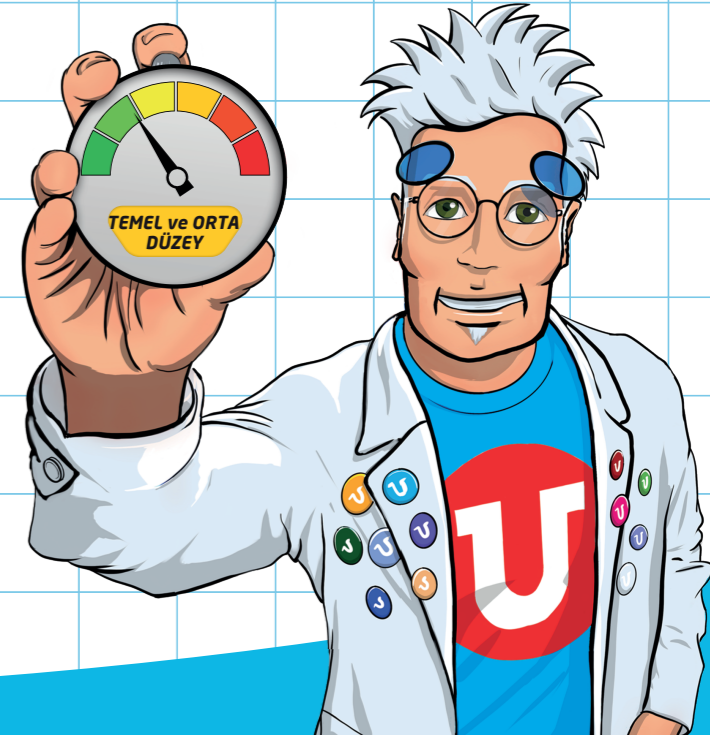

4.ÜNİTE

TYT Temel ve Orta Düzey Kimya Soru Bankası

*Bileşiklerin Adlandırılması, Metalik Bağ,
Fiziksel ve Kimyasal Değişimler*

OĞUZ CAN

**BİLEŞİKLERİN ADLANDIRILMASI,
METALİK BAĞ, FİZİKSEL VE KİMYA-
SAL DEĞİŞİMLER**

BİLEŞİKLERİN ADLANDIRILMASI

YÜKSELTGENME BASAMAĞI

METALİK BAĞ

FİZİKSEL VE KİMYASAL DEĞİŞİMLER

Bileşiklerin adlandırılması

Sayılar

1 : mono

2 : di

3 : tri

4 : tetra

5 : penta

6 : hekza

7 : hepta

8 : okta

9 : nona

10 : deka

Ametaller

H : Hidrojen
(Hidrür)

N : Azot
(Nitrür)

O : Oksijen
(Oksit)

F : Flor
(Florür)

Br : Brom
(Bromür)

C : Karbon
(Karbür)

P : Fosfor
(Fosfür)

S : Kükürt
(Sülfür)

Cl : Klor
(Klorür)

I : İyot
(İyodür)

AMETAL - AMETAL

Bileşik	1. Ametalin sayısı	1. Ametalin adı	2. Ametalin sayısı	2. Ametalin sondaki adı
N_2O_5				
SO_3				
PCl_5				
H_2S				
CO				
N_2O				

1. Ametalin sayısı 1 ise mono söylenmez.

KATYON - ANYON

Bileşik	ADI
NaCl	
Al_2O_3	
$MgBr_2$	
Ca_3N_2	
K_2S	
ZnO	
AgI	

Li^+	Lityum
Na^+	Sodyum
K^+	Potasyum
Ag^+	Gümüş
Mg^{2+}	Magnezyum
Ca^{2+}	Kalsiyum
Zn^{2+}	Çinko
Al^{3+}	Alüminyum

KATYON - ANYON

Bileşik	ADI
$Zn(OH)_2$	
$Al_2(SO_4)_3$	
KNO_3	
$CaCO_3$	
CH_3COONa	
$Mg_3(PO_4)_2$	
NH_4Cl	
$NaCN$	

OH^-	Hidroksit
CN^-	Siyanür
CH_3COO^-	Asetat
NO_3^-	Nitrat
CO_3^{2-}	Karbonat
SO_4^{2-}	Sülfat
PO_4^{3-}	Fosfat
NH_4^+	Amonyum

Yükseltgenme basamağı

→ Bir elementin bileşikte aldığı değerlik,
o elementin bileşikteki yükseltgenme basamağıdır.

Fe(OH)_2	CuSO_4	PbI_2	$\text{Sn(NO}_3)_4$
Hg_2O	FePO_4	Cu_3N	$\text{Al}_2(\text{CO}_3)_3$
Pb(CN)_4	SnO	Hg_2SO_4	CuCl_2

Anyon – Katyon

- Fe, Cu, Hg, Pb, Sn deęişken deęerlikli metallerdendir.
- Bileşikteki değişken değerlikli metallerin adı yazılırken, parantez içinde roma rakamıyla o bileşikte aldığı yük de belirtilir.

Bileşik	ADI
Fe(OH)_2	
CuSO_4	
PbI_2	
$\text{Sn(NO}_3)_4$	
Hg_2O	
FePO_4	

Örnek:

Aşağıda verilen bileşik formüllerinden hangisinin karşısındaki adı yanlıştır?

	<u>Bileşik formülü</u>	<u>Bileşik adı</u>
A)	$Mg_3(PO_4)_2$	Magnezyum fosfat
B)	$Fe(NO_3)_3$	Demir (III) nitrat
C)	Na_2CO_3	Sodyum karbonat
D)	K_2SO_4	Potasyum sülfür
E)	$Zn(OH)_2$	Çinko hidroksit

Örnek:

2A grubu elementi olan magnezyumun CH_3COO^- , SO_4^{2-} ve PO_4^{3-} iyonlarıyla yaptığı bileşiklerin bir formülündeki atom sayısı sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) 8, 6, 6

B) 8, 7, 11

C) 15, 6, 13

D) 15, 7, 11

E) 15, 6, 6

YAYINLARI

Metalik bağ

- Metaller arasında, elektrostatik çekim sonucu oluşan güçlü etkileşimdir.
- Metaller parlaktır.
- Isıyı iletir.
- Katı ve sıvı hâlde elektriği iletir.
- Esnektir.

Metallerin çapları azaldıkça;

- Metalik özelliği (elektron verme eğilimleri, metalik aktiflikleri) azalır.
- Metalik bağ kuvveti artar.
- Sertliđi ve sağlamlığı artar.
- Erime noktası artar.

Örnek:

A gruplarındaki X, Y ve Z metallerinin periyodik sistemdeki konumları;

X	Y
Z	

şeklindedir.

Buna göre bu metaller ile ilgili,

- I. Atom hacimleri arasında $Z > X > Y$ ilişkisi vardır.
- II. Erime noktaları $Y > X > Z$ şeklindedir.
- III. Metalik bağ kuvvetleri $Z > X > Y$ şeklindedir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve III

E) II ve III

Fiziksel ve kimyasal değişimler

Fiziksel Değişimler

Kırılma, yırtılma,
kopma, damıtma,
hâl deęişimleri,
gökkuşağının oluşumu,
sütten tereyağı eldesi,
yoğurttan ayran yapma,
ışığın kırılması,
metallerin elektrięi iletmesi,
şekerin suda çözünmesi vb.

Kimyasal Değişimler

Yanma, paslanma,
küflenme, mayalanma,
pişme, elektroliz,
hidroliz, solunum,
fotosentez,
sütten yoğurt yapma,
yağlı boyanın kuruması,
sulu çözeltilerin elektrięi iletmesi,
metalin asitte çözünmesi vb.

Örnek:

Aşağıda verilen değişimlerden hangisi fizikseldir?

- A) Betonun donması
- B) Yağlı boyanın kuruması
- C) Dişlerin çürümesi
- D) Gökkuşağının oluşumu
- E) Metalin asitte çözünmesi

YAYINLARI

Örnek:

Aşağıdakilerden hangisinde madde, karşısındaki işlem uygulandığında kimyasal değişime uğramış olur?

	<u>Madde</u>	<u>İşlem</u>
A)	Buğday	Öğütme
B)	Mum	Eritme
C)	Şeker	Toz hâline getirmek
D)	Süt	Mayalama
E)	Alkol	Suda çözme